

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 28 marca 2024 r.
Znak sprawy: DPB.śk.6810.2.2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: interpelacji nr 1804 w sprawie celów redukcyjnych GHG w sektorze rolnictwa w UE

Szanowny Panie Marszałku,

w nawiązaniu do pytań zawartych w interpelacji nr 1804 w sprawie celów redukcyjnych GHG w sektorze rolnictwa w UE, złożonej przez panów posłów: Pawła Sałka oraz Jarosława Sachajko, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przekazuje poniżej odpowiedzi na pytania. Odpowiedzi zostały przygotowane z uwzględnieniem wkładu przekazanego przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska.

1. Kiedy w europejskiej polityce klimatycznej znalazł się sektor rolnictwa?

4. W ramach jakiego filaru europejskiej polityki klimatycznej jest rolnictwo i kiedy rolnictwo się tam znalazło jako sektor?

Polityka klimatyczna na arenie międzynarodowej została zainicjowana przyjęciem Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) i Protokołu z Kioto (PzK), których Polska jest również sygnatariuszem, odpowiednio od 1994 roku i od 2002 roku. Podstawowym celem Konwencji jest zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych, który ograniczyłby negatywny wpływ człowieka na zmiany klimatu. Konwencja Klimatyczna zakłada międzynarodową współpracę w

przeciwdziałaniu zmianom klimatu, w szczególności ograniczaniu emisji gazów cieplarnianych odpowiedzialnych za zjawisko globalnego ocieplenia. Zobowiązuje ona również strony do współpracy w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych, adaptacji do zmian klimatu, badań naukowych i systematycznej obserwacji klimatu oraz udzielenia pomocy finansowej dla państw rozwijających się w tym zakresie.

Pierwszym porozumieniem, które uzupełniło i sprecyzowało postanowienia Konwencji jest Protokół z Kioto przyjęty w grudniu 1997 roku. W pierwszym okresie zobowiązań Polska podjęła się zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych o 6% w latach 2008 - 2012. W drugim okresie zobowiązań w latach 2013 - 2020, Polska realizowała cel redukcyjny 20% wspólnie z Unią Europejską, jej państwami członkowskimi oraz Islandią.

Ponadto, od kiedy w maju 2004 roku Polska została członkiem Unii Europejskiej, wraz z innymi państwami członkowskimi oraz Komisją Europejską współtworzy politykę klimatyczno-energetyczną UE angażując się w negocjacje prowadzone przez wszystkie państwa członkowskie na forum Konwencji Klimatycznej.

Unia Europejska w perspektywie długoterminowej, już w 2014 roku uzgodniła swoje cele redukcyjne na 2030 rok – całkowite i w podziale na EU ETS i non-ETS. Unia Europejska przyjęła również ambitne cele w energetycznej. Emisje unijne podzielone są na: emisje objęte unijnym systemem handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS) i zakresie OZE i efektywności nieobjęte tym systemem (non-ETS). W systemie EU ETS obejmującym duże instalacje przemysłowe i energetyczne, emisje są limitowane na poziomie całej Unii, a nie na poziomie poszczególnych państw; obowiązuje obecnie cel redukcji. Natomiast prawo UE nakłada na państwa członkowskie, w tym również Polskę, limity emisji w non-ETS, obejmującym transport, spalanie paliw w sektorze komunalnym i rolnictwo. Uzgodniono, że w celu ograniczenia emisji gazów cieplarnianych do 2030 roku w sposób najbardziej racjonalny pod względem kosztów należy ustalić dwa osobne cele: dla EU ETS 43% oraz dla non-ETS 30% w stosunku do 2005 roku.

Dwa kluczowe elementy pakietu energetyczno-klimatycznego, mające doprowadzić do osiągnięcia ambitnych celów Unii Europejskiej w zakresie redukcji emisji gazów

cieplarnianych i energii w okresie 2013-2020 stanowiły: tzw. dyrektywa EU ETS (ang. Emission Trading Scheme)¹ oraz tzw. decyzja ESD (ang. Effort Sharing Decision)².

Decyzję ESD powiązano z szeregiem uszczegóławiających rozporządzeń, regulujących m.in. sprawy monitorowania, raportowania i sprawozdawczości dotyczących wielkości emisji w obszarze non-ETS. Przepisy decyzji zostały transponowane do polskiego prawodawstwa krajowego poprzez wprowadzenie ich do ustawy o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych³.

W okresie 2021-2030 kwestie dotyczące sektorów non-ETS zostały uregulowane przez akt będący następcą ESD, tzw. rozporządzenie ESR (ang. *Effort Sharing Regulation*)⁴, uzgodnione w 2018 r. z udziałem Polski. Zgodnie z ESR, krajowy cel redukcyjny dla Polski w obszarze non-ETS do 2030 r. określono na poziomie -7% względem 2005 r.

Dążenie do osiągnięcia neutralności klimatycznej najpóźniej do połowy bieżącego stulecia zostało zapisane jako unijny cel w Europejskim prawie o klimacie (European Climate Law)⁵, ogłoszonym jako rozporządzenie w 2021 r. Klimatyczny cel pośredni na 2030 r. przyjęto na poziomie co najmniej -55%. Zgodnie z tym prawem Komisja ogłosiła w lipcu 2021 r. pakiet legislacyjny 'Fit for 55'. Składa się on z kilkunastu propozycji aktów prawnych, które uszczegóławiają osiąganie wspólnego celu, określają podział zobowiązań i wysiłków pomiędzy państwa członkowskie, ustalają procedury i sposoby kontroli. W wyniku negocjacji w ramach Rady Europejskiej, Parlamentu Europejskiego i Komisji Europejskiej, doszło do przyjęcia proponowanych regulacji, w tym znowelizowano rozporządzenie ESR (nESR⁶). Podniesiono cele redukcyjne na 2030 r. dla systemu EU ETS z -43% do -62% w stosunku do 2005 r. oraz w obszarze non-ETS z -30% do -40% w stosunku do 2005 r. Znowelizowane w 2023 r. rozporządzenie nESR, w ramach wspólnego dla całej Unii Europejskiej celu redukcyjnego na 2030 r., przydziela poszczególnym państwom członkowskim ich indywidualne cele krajowe na poziomie od 0% do -50% w stosunku do poziomu z 2005 r. Cel redukcyjny dla Polski na 2030 rok wynosi -17,7% w stosunku do 2005 r.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A02003L0087-20230301>

² <https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2009/406/oj>

³ <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20091301070>

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A02018R0842-20230516>

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj>

⁶ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A32023R0857>

2. Jakie rozporządzenie Parlamentu i Rady Unii Europejskiej po raz pierwszy wprowadziło cel redukcyjny dla gazów cieplarnianych w rolnictwie?

3. Czyli kiedy po raz pierwszy wyznaczono w sektorze rolnictwa cel redukcyjny, który miał być zrealizowany w Polsce i UE?

5. Kiedy decyzje Rady Europejskiej, (z którego roku) wprowadziły do europejskiej polityki klimatycznej rolnictwo jako sektor z celem redukcji gazów cieplarnianych?

W odniesieniu do pytań 2, 3 i 4 należy wyjaśnić, że nie istnieje akt prawny wprowadzający cel redukcyjny dotyczący emisji gazów cieplarnianych dla sektora rolnego.

Jak zostało to wyjaśnione w odpowiedzi do pytań 1 i 4, rozporządzenie (UE) 2018/842 w sprawie wiążących rocznych redukcji emisji gazów cieplarnianych przez państwa członkowskie od 2021 r. do 2030 r. (...) tzw. rozporządzenie ESR określa zobowiązania redukcyjne łącznie dla 4 sektorów gospodarki, tj. sektora komunalno-bytowego, transportu, rolnictwa i gospodarki odpadami. Rozporządzenie to zostało znowelizowane rozporządzeniem (UE) 2023/857 w lipcu 2023 r. Po nowelizacji cel redukcyjny dla Polski łącznie dla 4 wymienionych sektorów wynosi -17,7% w stosunku do poziomu z roku 2005 r.

6. Czy rząd premiera Donalda Tuska wycofa z TSUE skargę na rozporządzenie Effort Sharing Regulation?

7. Czy rząd Donalda Tuska wycofa z TSUE skargę na rozporządzenie Land use, land use change and forestry?

W zakresie pytań 6 i 7 należy wyjaśnić, że decyzją poprzedniego Rządu, Polska złożyła 14 lipca 2023 r. do Trybunału Sprawiedliwości UE skargi na rozporządzenie ESR oraz LULUCF wchodzące w skład pakietu legislacji unijnej dotyczącej celów klimatycznych (Fit for 55). Polskie skargi pozostają w mocy (znajdują się na etapie procedury pisemnej w TSUE). Obecnie nie ma decyzji Rządu w sprawie wycofania przedmiotowych skarg.

Z wyrazami szacunku

z. up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Stefan Krajewski

Sekretarz Stanu

/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów